

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Si electores scienter elegissent indignum, electio devolvebatur ad Metropolitanum & ad Episcopos provinciae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Canon XII. Concilij Laodiceni, quem supra adduximus, vim legis in Gallia obtinuit postquam in Regum nostrorum Capitulis descriptum est. Idem dicendum est de canone Carthaginensi, qui praescribit modum examinandae contradictionis obortae aduersus personam electi. Supremum autem harum rerum iudicium illic tribuitur Archiepiscopo, ut eadem Capitula regia loquuntur, & Episcopis comprovincialibus.

Perpicua est in hoc negotio Synodi Tullensis apud Saponarias congregatae sententia: quae ad Britonum Episcopos scribens, ait consecrationem Episcopi ab iis peragi canonicè non posse absque praesentia aut consensu Herardi Turonorum Archiepiscopi: *Ita ut praeter ejus praesentiam aut consensum nullus canonicè possit ordinari Episcopus.*

Sed inutile foret diutius immorari in recensendis testimoniis quibus haec opinio fulciatur, cum extent formulae quae tum in usu erant, editae cum operibus Hincmari, & in calce tomi secundi Conciliorum Galliae. Formulae porro illae melius docent primum morem quam nuda & simplex canonum lectio. Usus enim praesens facilius eis genuinum eorum sensum indicabat quam facere possit nostro seculo improba lectio usu destituta.

IV. Sede igitur vacante, clerus civitatis Regem admonebat eam vacare, quò libertatem eligendi ab eo impetraret. Literae praeterea scribebantur ad Metropolitanum, pro eadem causa: qui precibus itidem suis Regem adibat, simulque poscebat uti Rex patefaceret quemnam Episcopum delegari cuperet Visitatorem in Ecclesia vacante. Origo hujus instituti, nimirum ut Episcopus quidam ad Ecclesiam vacantem dirigatur, qui electionem quanto cyus fieri procurer, perenda est à Concilio Africano, ubi Episcopi illi vocantur *Intercessores*, quos verò sanctus Gregorius *Visitatores* nominat. Datà eligendi licentià, clerus & populus illius Ecclesiae conveniebant ad celebrandam electionem. Cleri autem vocabulo comprehenduntur, non solum Clerici civitatis, id est, Canonici Ecclesiae cathedralis, & Rectores parochiarum civitatis, sed etiam Clerici monasteriorum, & Presbyteri rusticanarum parochiarum, qui Vicarios suos mittebant cum literis quae consensus suos testarentur, ac illorum qui in eorum parochiis habitabant, cives quoque & nobiles laici civitatis in hoc cætu praesentes esse debebant. Vnde eruitur interpretatio horum vocabulorum, alioqui obscurorum, quae leguntur in decretis Celestini & Leonis Pontificum Romanorum, qui ad hoc ut electio legitima censeri possit,

volunt ut in eam consentiant *vota civium, desideria populorum, honoratorum arbitrium, electio Clericorum, ordinis consensus*, id est, consensus cleri & populi totius dioceseos, qui heic describitur secundum varias hominum condiciones. Visitator à Metropolitano delegatus orationem ad eos habebat, & coram legi jubebat canones & decreta Pontificum Romanorum, in quibus forma electionum continetur, & cujusmodi homo debeat esse is qui eligendus est. Post factam electionem praesente Visitatore, decretum ejus scripto tradebatur, & ab omnibus electoribus subscribatur; ac deinde, die à Metropolitano indicta, ad eum deferbatur à certo electorum numero, qui fidem facerent eorum quae acta erant; & Metropolitanus praesentiae sistere se debebat electus, pro examine. Interim apud Regem id agebatur ut ipse sensum suum praestaret in gratiam electi. Metropolitanus datis ad comprovinciales Episcopos, ad electum, & vicarios electorum literis, utrosque ad diem quam edicebat & ad certum locum evocabat ad examinandum decretum & virtutes electi. Quòd si in varias personas se vota partium divisissent, Metropolitanus eum praeferebat *qui majoribus studiis juvabatur & meritis*, id est, eum quem major pars elegerat, & qui capax in primis videbatur. Dein electum examinabat, ut intelligeret an aliquo impedimento canonico prohiberetur ejus electio, utrum ea doctrina praeditus esset quae Episcopo necessaria est, & utrum in professione fidei catholicè crederet. Si quod in eo impedimentum reperiretur, electio repudiabatur, & electores jubebantur novam electionem celebrare, ut patet ex formula secunda.

V. At si electores scienter & de industria virum elegissent qui secundum Canones aliquo impedimento teneretur, eis poena imponebatur ob contemptum Canonum; & Metropolitanus eo casu electionem celebrabat cum Episcopis comprovincialibus. Iudicium autem illud circa vitium electi fiebat à Metropolitano & Episcopis, ut patet ex Hincmaro in formula quarta: *Si personam à sacris canonibus deviam scienter nobis adduxeritis, non solum ex ea Pontificem non habebitis, verum etiam pro illicita electione, ut contemptores Canonum, iudicium incurretis; sed & nostro ac coepiscoporum iudicio refutata rationabiliter electione vestra incongrua, talem secundum Laodicenses canones studebimus eligere qui vestris vitiosis voluntatibus non valeat consentire.*

VI. Cavendum igitur est ab eodem Hincmaro adversus Hincmarum Laud-

Cod. Canon.
Ecc. Afric. c. 74.

Hincmar. in form.
11. *De electio non tantum à civitate Clericis erit agenda, verum & de omnibus monasteriis iustis parochiis, & de rusticianarum parochiarum Presbyteris accurrant Vicarij, commemorantur secum concordia vota ferentur. Sed & laici nobiles ac cives adesse debent. Quoniam ab omnibus debet abominari.*

Cod. C.
Alic. c.